(KL)

Fellesmøte av den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite og sjøfarts- og fiskerikomiteen mandag den 15. november 1976 kl. 15.00.

Møtet ble ledet av utenriks- og konstitusjonskomiteens formann, Tor Oftedal.

Fra den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite møtte: Trygve Bratteli, Asbjørn Haugstvedt, Lars Korvald, Aase Lionæs, Lars T. Platou (for Otto Lyng), Tor Oftedal, Erland Steenberg, Asbjørn Sjøthun (for Kåre Stokkeland), Kåre Willoch, Berit Ås, Guttorm Hansen, Svenn Stray, Per Hysing-Dahl, Rolf Fjeldvær, Berge Furre, Valter Gabrielsen, Ingvar Bakken (for Harry Hansen), Kåre Kristiansen, Anton Skulberg (for Johan A. Vikan) og Sverre L. Mo (for Jakob Aano).

Fra sjøfarts- og fiskerikomiteen møtte: Odin Hansen, Tor Henriksen, Geirmund Ihle, Karl Klevstad, Steiner Kvalø, Thor Listau, Hans H. Rossbach og Ragnar Udjus.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: Statsminister Odvar Nordli, utenriksminister Knut Frydenlund og statsråd Jens Evensen.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: Fra Utenriksdepartementet: statssekretær Arne Treholt, underdirektør Per Egil Tresselt og byråsjef Finn Fostervoll.

Dagsorden:

Havrettsminister Jens Evensen orienterer om forhandlingssituasjonen forut for forhandlingene med EF.

FORMANNEN: Da både den valgte sekretær og settesekretæren er permittert, vil jeg be om komiteens fullmakt til å la Asbjørn Haugstvedt fungere som sekretær for dette møtet - og anser den fullmakten som gitt.

Dette er et fellesmøte mellom den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite og sjøfarts- og fiskerikomiteen. Møtet er innkalt etter anmodning av utenriksministeren for at man skal få en orientering av havrettsminister Jens Evensen om forhandlingssituasjonen forut for forhandlingene med EF. I tillegg har utenriksministeren bedt om å få reise et lite spørsmål når denne saken er ferdigbehandlet - og jeg anser dette som vedtatt. Det gjelder våpeneksport til Portugal.

Jeg gir ordet til statsråd Evensen.

(KL) HAVRETTSMINISTER JENS EVENSEN: Regjeringen har tre saker angående fiskerigrensene som den gjerne vil forelegge for den ærede komite.

Den første sak angår forhandlingene med EF. De første realitetsforhandlinger skal påbegynnes, og Regjeringen har derfor funnet at det var naturlig å gi denne komite en redegjørelse om forhandlingsopplegget.

Den andre saken gjelder fiskeriavtalen mellom Norge og Sverige, som Regjeringen kort vil gjøre rede for før den undertegnes.

For det tredje kan vi komme kort inn på Moskvaavtalen i den utstrekning det er uklare punkter som noen av komiteens medlemmer ønsker å få ytterligere klargjort.

Når det gjelder forhandlingene med EF, er forholdet det at siden høsten 1975 har vi hatt gjentatte forhandlingskontakter både med enkelte medlemsland på det bilaterale plan og med Kommisjonen. I januar 1976 forela vi for Storbritannia uformelle avtaleutkast basert på prinsippet om gjensidige fiskerettigheter, og vi har også forelagt avtaleutkast for Forbundsrepublikken Tyskland og Frankrike med forslag om nedtrappingsavtaler. Disse land ville på det daværende tidspunkt ikke tre inn i realitetsdrøftelser med oss, fordi det var uklart om det var Kommisjonen som skulle forhandle på medlemslandenes vegne, eller om det enkelte medlemsland skulle forhandle bilateralt. Vi fant det selvsagt naturlig at dette spørsmål måtte avgjøres innen EF, og vi stilte oss avventende for å få den avgjørelsen. Det tok dessverre betydelig tid før avgjørelsen ble fattet, fordi det innen EF var uoverensstemmelser mellom medlemslandene om hvorledes EFs fremtidige fiskeriordning skulle være. I mellomtiden har vi kontinuerlig ikke bare hatt kontakter med Kommisjonen, men med samtykke av medlemslandene hatt uformelle forberedende drøftelser - tre forberedende forhandlingsmøter og én statistikkutveksling - slik at det forberedende arbeid er et tilbakelagt stadium.

Den 29. oktober i år kom man fram til et forhandlingsmandat for Kommisjonen på vegne av EF, slik at det nå er klart for å begynne med realitetsdrøftelser. Jeg kan nevne at man innen EF ennå ikke er kommet fram til medlemsstatenes endelige innbyrdes fiskeriordning.

Det forhandlingsmandatet som Kommisjonen har fått, går ut på at man for så vidt er interessert i gjensidige fiskeriavtaler med Norge. Det presiseres i mandatet at Fellesmarkedets fangster i norske 200 mils soner er ca. 150 000 tonn større enn våre fangster i EF-områder. De har altså et overskudd på 150 000 tonn når det gjelder fangster i norske områder i forhold til våre fangster i EF-områder. Dette svarer stort sett til vår

(KL) statistikk. Jeg kan nevne at hvis vi tar med fangster også innen Svalbard-området, vil overskuddet som EF henter hos oss, være ca. 100 000 tonn større enn ovenfor nevnt.

Det er for øvrig presisert i forhandlingsmandatet at de tar sikte på å konsentrere forhandlingene om EF-fiske av torsk, sei, uer og hyse i våre områder, og når det gjelder vårt fiske i EF-områder, vil de konsentrere seg om sild, lodde og brisling. Det er klart at vi må ha fiske også av andre arter enn disse. Vi har et meget betydelig fiske av tobis og det som kalles "blue whiting" - blå kolmule - men vi har også et meget interessant fiske når det gjelder pigghå, brosme, lange og makrell, og dette må vi også ta vare på i forhandlingene.

Det fremgår også av avtaleutkastet at de i hovedprinsippet bygger på det samme som Norge, nemlig på opprettelsen av 200 mils soner, at det vil bli snakk om årlige kvotefastsettelser, og at man i noen grad vil ta hensyn til nabostatsavtaler som nå består.

Når det gjelder de videre forhandlinger, har Norge allerede for lengst på helt personlig og uformell basis levert et avtaleutkast til EF-kommisjonen som vi selvsagt ennå ikke har fått noen reaksjon på. Dette avtaleutkastet inneholder stort sett de hovedprinsipper som Regjeringen har klarert med Stortinget og denne komite ved forskjellige redegjørelser.

Utgangspunktet i forholdet til Storbritannia er prinsippet om gjensidige fiskerettigheter opptil en 12-milsgrense for så vidt gjelder begge lands kyster, og disse rettigheter ønsker vi skal bli av forholdsvis lang varighet, f.eks. 10 år, slik som vi har oppnådd overfor Sovjetunionen.

Når det gjelder fransk og tysk fiske, er utgangspunktet og vårt prinsipp at det skal bli et nedtrappings- og utfasingsfiske, hvor vi opererer med en indre 50 mils sone og en ytre 150 mils sone. Vi har foreslått at det franske og tyske utfasingsfiske i den indre 50 mils sone skal vare fram til 31. desember 1979 og 200 mils sonen fram til 31. desember 1980. Det er klart at dette blir et sentralt forhandlingspunkt, og hva vi kan oppnå i disse forhandlinger, er ikke godt å si.

Vi har tenkt å legge det opp slik at vi har en rammeavtale, og at vi i tillegg til denne har annekser når det gjelder disse landene. I tillegg til avtaler nord for 62. breddegrad blir det vel nødvendig også å utforme et spesielt anneks for så vidt gjelder EF-landenes fiske i vårt Nordsjø-område.

Vi har, som man vel kjenner til, berammet to møter nå. Det første begynner på torsdag, men man vil

(KL) ha visse uformelle konsultasjoner allerede førstkommende onsdag. Torsdagsmøtet blir da det formelle hovedmøte hvor de to parter leverer innlegg med sitt prinsipielle syn. Fredag regner vi med å ha mer uformelle møter i en engere krets for å forsøke å finne fram til akseptable ordninger. Så har vi berammet møter torsdag og fredag i neste uke til fortsatte forhandlinger. Begge parter har gitt uttrykk for at man i disse runder håper å kunne nå fram til endelige resultater. Det er etter min mening noe tvilsomt fordi de spørsmål man står overfor, er meget komplekse og detaljerte.

Vårt innlegg går i hovedsak ut på at man må få en rammeavtale, som igjen forutsetter konsultasjoner hvert år hvorunder man fastsetter totalkvoter, kvoter på bestemte fiskeslag, drøfter antall fartøyer, i hvilke områder det kan fiskes, hvor det ikke kan fiskes osv.

Jeg vet ikke om jeg skal stoppe her, eller om jeg skal fortsette med avtalen med Sverige. -

FORMANNEN: Jeg vil anse det som mest hensiktsmessig at havrettsministeren fortsetter, slik at man kan få en fri spørrerunde til å ta opp hva man måtte ønske innen de tre saksområdene.

(AGO) STATSRÅD JENS EVENSEN: Jeg fortsetter da med Sverige-avtalen. Vi oppnådde altså i forrige uke å parafere en avtale med Sverige om et nabostatsfiske som gir de svenske vestkystfiskere adgang til å fortsette fisket i norsk område. Dette er da selvsagt et begrenset fiske. Etter prinsippet om økonomiske soner har Norge adgang til å regulere fisket på alle essensielle måter ved fastsettelse av kvoter, antall fartøyer, fiskemetoder osv. Utgangspunktet er - som det fremgår av artikkel 1 - at svenske fartøyer skal ha adgang til å drive fiske i et område syd for 62° nordlig bredde, dvs. i Nordsjøområdet. De har ikke tidligere hatt fiske nord for dette område, og vi var ikke villige til å gi dem noe utvidet fiske - tvert imot.

Som det vil fremgå av de avtaletekster som nå deles om til komiteens medlemmer, har artikkel 2 detaljerte bestemmelser som går ut på at det svenske fisket skal være underlagt norske forskrifter på alle områder, men at fastsettelse av forskrifter skal skje med en viss konsultasjonsadgang. Vi forutsetter årlige konsultasjoner for å revurdere kvoteansettelser, antallet fartøyer osv.

Vi har i artikkel 3 en spesiell bestemmelse om det som angår den nordiske fiskerioverenskomst, en overenskomst som gjelder for fiske i Skagerak og Kattegat. De tre nordiske land har sluttet avtaler som gjelder fram til vel år 2000, om et gjensidig fiske i dette område.

(AGO) Vi har her fått inn en artikkel som slår fast at på tross av den nevnte avtale, skal ingen av partene ha lov til å drive rovfiske i dette område selv om fisket i Nordsjøen strengt reguleres slik at det kunne være behov f.eks. for svenskene til å opptrappe fisket i området.

Artikkel 4 har bestemmelser om norsk håndhevelse i området.

Jeg kan også nevne artikkel 7, som er en meget interessant og spesiell artikkel. Forholdet er at vestkystfiskerne fisker ca. 20 pst. av sin fangst i den norske sektor av Nordsjøen. Resten får de i den britiske og danske sektor. Det vi her har betinget oss, er at dersom det blir en vesentlig forvridning av fiskeforholdene i Nordsjøen, det vil altså si dersom EF ikke er villig til å gi svenskene et rimelig fiske i Nordsjøen, vil det ikke være mulig for oss å bære den tilleggsbyrde som dette vil medføre.

Artikkel 8 er en slutningsbestemmelse. Jeg kan si at det lenge har stått på varigheten av avtalen. De svenske myndigheter har i over et år vært meget bekymret på dette punkt. De har fastholdt at avtalen skulle vare i 35 år for å trygge mulighetene for vestkystfisket. Vi har funnet det absolutt umulig å gå med på dette - vi foreslo 8 år. Som et kompromiss har vi nå i artikkel 8 gått med på at avtalen skal vare for 10 år, og at det så kan bli snakk om fornyelse for 6 år av gangen hvis ikke avtalen oppsis med 12 måneders varsel. Dette er for så vidt en bestemmelse som på dette punkt er identisk med den avtale vi har undertegnet med Sovjetunionen.

Regjeringen finner det av betydning å få denne avtalen undertegnet så snart som mulig, slik at den sammen med forhåpentligvis en rekke andre avtaler kan bli ratifisert før 1. januar 1977.

Når det gjelder det tredje punkt jeg nevnte innledningsvis - avtalen med Sovjetunionen - har jeg i prinsippet ikke noe særlig å tilføye. Det eneste jeg kanskje kunne komme inn på, er visse bestemmelser i artikkel 2, artikkel 5 og for så vidt også artikkel 4. Jeg vil gjerne få lov å presisere, siden det synes å være en viss uklarhet på dette punkt, at Norge har den fulle rådighet - suverenitet - til å dirigere det russiske fiske. Dette fremgår klart av artikkel 2, som i a) snakker om kvotefastsettelse, i b) om konsultasjoner og i c) slår fast at Norge kan fastsette andre fangstregulerende tiltak med sikte på å bevare fiskebestandene osv.

Artikkel 4 slår også fast det samme, nemlig at fiskefartøyer tilhørende den ene kontraherende part, skal når de driver fiske i den andre kontraherende parts område, rette seg etter bevaringstiltak, lover og forskrifter, samt andre regler og vilkår vedrørende fiske som er fastsatt av vedkommende kontraherende part. Det er en meget vidtgående bestemmelse, men her har vi den lille - ikke

(AGO) reservasjon, men høflighet - i artikkel 4, tredje ledd, at når en av kyststatene utferdiger nye lover, forskrifter, regler eller vilkår, skal det gis passende forhåndsmelding om dette til den annen part.

Jeg kan også nevne artikkel 5. Etter artikkel 5, annet ledd, har kyststaten rett til å håndheve sine bestemmelser overfor det annet lands fiskebåter. Vedkommende fremmede land som fisker i området, har også plikt til å påse at dets borgere overholder bestemmelsene, dvs. ved å utferdige nødvendige regler og straffebestemmelser for dette hjemme. Jeg kan i denne forbindelse nevne at det f.eks. er ganske klart at Norge etter denne avtale kan foreta områdebegrensninger - ikke bare begrensninger av områder som av naturen er trålfrie soner, men områdebegrensninger av annen art.

I prinsippet er imidlertid dette en gjensidighetsavtale for opp til 12 mil. Vi fisker meget betydelige kvanta i det russiske område, nesten like store som sovjetrusserne i norsk område, og det er av betydning for begge parter at dette fisket foregår opp til 12 mil. Jeg mener således at det strider mot prinsippene i denne avtale om vi f.eks. skulle fastsette en 50 mils grense langs hele norskekysten for en gjensidig avtale av denne karakter. Det er en gjensidighetsavtale i prinsippet opp til 12 mil. Dette har ved en rekke anledninger vært ventilert i Stortinget så vel som i denne komite.

FORMANNEN: Jeg takker havrettsministeren for redegjørelsen og gir ordet fritt til kommentarer eller spørsmål.

ERLAND STEENBERG: Jeg vil gjerne spørre hvordan havrettsministeren bedømmer våre utsikter når vi nå får forhandlinger med EF samlet i stedet for med det enkelte medlemsland. Vil dette f.eks. kunne føre til at vi kan komme til å bli tilbudt relativt mindre kvoter og andre innskrenkede rettigheter i forhold til tidligere når det gjelder farvannene rundt Storbritannia, og få tilsvarende større rettigheter i havområder rundt andre land - havområder som vi kanskje har relativt mindre interesse av enn havområdet rundt Storbritannia?

TOR HENRIKSEN: Mitt spørsmål går for så vidt på akkurat det samme som Steenbergs. Tar man sikte på under forhandlingene med EF å komme fram til likeverdige gjensidighetsordninger? EF - hvis man tar EF-nasjonene samlet - har i dag et fangstoverskudd i norske soner på ca. 150 000 tonn. Vil man ved en avtale med EF totalt sett redusere dette kvantum, slik at man får en viss likeverdighet, og vil man ved de årlige kvoteavtaler

(AGO) som jeg forstår her står sentralt, også i forbindelse med at man får langsiktige avtaler med Storbritannia, holde på en slags likeverdighet?

PER HYSING-DAHL: Et av mine spørsmål gjelder det som Henriksen nå var inne på, og det faller i grunnen i to punkter.

Det som for oss alle fremstår som svært viktig, er avtalen med Storbritannia. Mitt spørsmål er: Hva er hovedmotiveringen for at man fra norsk side legger opp til en avtale på 10 år i første omgang, og ikke bestreber seg på et lengre tidsrom? Er det fordi det er skapt presedens i avtaler med russerne og svenskene, eller hvordan er det? Det ser for meg ut for å være i hele den norske havfiskeflåtens interesse at dette tidsrom blir lengst mulig.

Det annet punkt gjelder det Henriksen var inne på om nedbygging. Hvis vi går til EF og forlanger nedbygging fra fransk og tysk side, kan det tenkes at vi får til svar at vi da også må ha nedbygging i vårt fiske på britisk område? Det vil i så fall være en betenkelig konsekvens.

Når det gjelder russerne og 50 eller 12 mil, er jeg helt enig i det som der ble sagt. Vi må vel i egen interesse forsøke å gå til 12 mil. Loddefisket foregikk nesten oppe i fjæresteinene ved Novaja Semlja i sommer, og det kan sikkert komme til å gjenta seg.

En liten ting helt til slutt: Blant de fiskeslag som havrettsministeren regnet opp, savnet jeg laksen, som vi har hatt svære vanskeligheter med å få skikkelig avtale med danskene om.

(AGO) FORMANNEN: Så vidt jeg skjønner, har Haugstvedt et spørsmål omtrent i samme lei, så jeg tror vi tar med det også før havrettsministeren svarer.

ASBJØRN HAUGSTVEDT: Det jeg tenkte på, er i grunnen blitt formulert av de to siste talerne. Mitt hovedpunkt er spørsmålet om hva man kan gjøre for å sikre en avtale med England som gir muligheter for vestlandsfiskerne til å opprettholde det tradisjonelle fisket i Irskesjøen, ved Skottland og utenfor Orknøyene og Shetlandsøyene. Det er jo hundreårige tradisjoner vestlandsfiskerne har på disse områder.

(BW) Man har valgt disse områdene istedenfor eventuelt å reise til Nord-Norge eller til Barentshavet, fordi disse ligger nærmere.

Man fisker også andre fiskeslag her enn i Barentshavet, hvor det vesentlig går på torskestammene. De fisketypene man finner på kysten av England, i Irskesjøen og i de andre områdene jeg har nevnt, er nå tilpasset en viss industriell virksomhet på Vestlandet, som vil bli meget skadelidende hvis det må trappes ned på dette spesielle feltet.

Jeg vil derfor gjerne høre litt fra havrettsministeren om den problemstillingen.

FORMANNEN: Jeg tror det er kommet spørsmål nok i denne omgang. Neste mann på listen er Klevstad, men jeg tror det er rimelig at havrettsministeren kommer til nå.

STATSRÅD JENS EVENSEN: For å svare på representanten Steenbergs spørsmål først: Jeg tror nok at det kanskje ville være en fordel for oss om vi kunne ha bilaterale forhandlinger med Storbritannia. Det er vel en av grunnene til at man innen EF satset så mye på å få kommisjonsbehandling. Men det er ganske klart at EF også er klar over at det for oss er det engelsk-norske fiske på Englands kyster som er av interesse, og at hele gjensidighetsproblematikken må bedømmes ut fra det fisket. De har vel også indirekte akseptert at det må skje en nedtrapping av fisket

(BW) som svarer til de tyske og franske kvotene.

Når det gjelder spørsmålet om norske kvoter, er det ganske klart at i prinsippet er det fisket utenfor Englands kyst ut til 12 mil som er av interesse for oss. Det er blitt presisert overfor Fellesskapet, slik at de er ganske klar over at dersom vi ikke får et tilfredsstillende fiske her, er vi ikke særlig interessert i overhodet å akseptere noe fiske for EF-landene nord for 62°. Det skulle være gode sjanser for at denne problemstillingen har slått igjennom.

Representanten Henriksens spørsmål konsentrerte seg i tillegg om spørsmålet om likeverdige gjensidighetsordninger. Det vi her må ta sikte på, og som vi også tar sikte på, er at det skal skje en årlig avtrapping over en periode på 4-5 år som fører til en vesentlig reduksjon i fisket, slik at det blir total balanse i forholdet.

Jeg har ved forskjellige anledninger nevnt for Stortinget og denne komite at vi i relasjon til fire stater - Polen, Øst-Tyskland, Forbrundsrepublikken Tyskland og Frankrike - ut fra spesielle hensyn, ikke minst for ikke å tilspisse forholdene for mye, har akseptert at de skal få et visst begrenset utfasingsfiske selv om de ikke kan yte oss noe tilsvarende til gjengjeld. Det er da det resonnement som vel vil føre til at vi i de første år kommer til å ha et gjensidig fiske som ikke er helt likeverdig, men som etter avtrappingen er ment å skulle bli det.

Representanten Hysing-Dahl spurte om vi tok sikte på en 10 års avtale. Dette forholdet har vi nøye vurdert. Det vi har stått overfor, er om vi kunne greie å oppnå en avtale med Sovjetunionen av så lang varighet som 10 år og med forholdsvis automatiske fornyelser dersom man ikke sa opp avtalen innen 12 måneder før avtaletidens utløp. Jeg kan nevne at vi greide det i relasjon til Sovjetunionen. Når det gjelder EF, er situasjonen i virkeligheten den at kommisjonen i mandatet har foreslått en 5 års avtale. Vi finner ikke det tilfredsstillende, og vi håper og satser i hvert fall maksimalt på å få en avtale over 10 år.

Når det gjelder spørsmålet om laksen, er også det noe vi kommer til å ta opp. Det er et helt spesielt spørsmål, derfor nevnte jeg det ikke i relasjon til det gjensidige fiske. Jeg kan nevne at vi i avtalen med Sovjetunionen for så vidt har forpliktet oss til - dvs. begge parter har forpliktet seg til - å forsøke å få stoppet laksefisket.

(BW) Når det gjelder representanten Haugstvedts spørsmål, har vi gitt klart uttrykk for at vi ikke bruker uttrykket "tradisjonelt fiske" i det hele tatt. Det som interesserer oss, er å ha et gjensidighetsfiske - og fisket er tradisjonelt i den forstand at Norge i århundrer har fisket i disse områdene; britene har gjort det samme. Vi fester oss i den forbindelse ikke så mye ved de enkelte fiskearter som ved langvarige tradisjoner i selve fisket. For oss er det nå av stor betydning å få muligheter til å fiske bl.a. tobis og kolmule, og også pigghå, brosme og lange, og det kommer vi til å arbeide meget intenst for.

KARL KLEVSTAD: Er det slik at når det gjelder bl.a. Frankrike og Tyskland, vil det bli en nedtrappingsperiode innen 1979-80 for fiske innen henholdsvis 50 og 200 mils grenser, og at det når det gjelder Russland, var enighet om en grense på opp til 12 mil?

Nå kommer det fram at Norge er interessert i en 12 mils grense også for England. Mitt spørsmål er om det for samtlige øvrige EF-land utenom Frankrike og Tyskland vil bli snakk om bare en 12 mils grense. Eller vil det bli snakk om en 50 mils grense eller andre alternativer?

TOR HENRIKSEN: Jeg vil gjerne komme med en tilleggsmerknad til det spørsmålet jeg hadde først, og som jeg nå fikk svar på.

Så vidt jeg forstod, har EF-landa et overskudd på ca. 150.000 tonn fisk i den norske sektor i forhold til det vi tar i den britiske sektor. I tillegg til dette kommer at forskjellen i verdi vel egentlig blir enda større. Har man tenkt å dra inn i forhandlingene dette at de fangster man tar i Barentshavet, jo har en langt større verdi pr. kilo enn de fiskeslag som vi - iallfall for en stor del - fanger utafor England - det populært kalte skrotfiske - og at vi i det gjensidige bytteforhold da kommer enda ugunstigere ut enn hva antall tonn fanget fisk skulle tilsi?

PER HYSING-DAHL: Jeg vil gjerne bare ha bekreftet av havrettsministeren at forhandlingene med EF også omfatter Grønland og Færøyene.

(BW) FORMANNEN: Er det flere som vil inn i denne spørrerunden? - Det ser ikke slik ut, og havrettsministeren får ordet.

STATSRÅD JENS EVENSEN: Jeg vil først få svare på representanten Klevstads spørsmål. Jeg beklager at jeg her har vært litt uklar - og ikke så lite heller. Forholdet er at nord for 62° vil vi ikke tillate fiske av andre EF-land enn Storbritannia, Frankrike og Forbundsrepublikken Tyskland. Når det gjelder området syd for 62°, er det altså snakk om et gjensidig nordsjøfiske. Om vi her i noen grad kommer til å ha et gjensidighetsfiske innenfor 200 mil f. eks. med Fellesskapets fiskere, er et spørsmål som er under overveielse. Vi har tenkt at det for så vidt vil være naturlig å ha spesialordninger for Nordsjøen på grunn av nordsjøområdets karakter; men om vi oppnår det, vet jeg ikke. Det er særlig Danmark og Nederland det da kan bli snakk om. Belgia har et usedvanlig lite fiske i vår sektor i Nordsjøen; det beløper seg kanskje til noen hundre tonn i året.

Representanten Henriksen kom igjen inn på at verdien av de 150.000 tonn ble atskillig større enn vekten skulle tilsi, og det er korrekt. Selv om også vårt fiske i Nordsjøen er av avgjørende betydning for vestlandsfiskernes muligheter for å overleve, er verdien av f.eks. det torskefisket som foregår, større enn verdien av tobisfisket og kolmulefisket o.l. Dette er for så vidt for lengst brakt inn i drøftelsene, det ble trukket fram allerede under våre forberedende forhandlinger, og vi kommer selvsagt til å bruke det for å oppnå en best mulig ordning for Norge.

Når det så gjelder representanten Hysing-Dahls tilleggsspørsmål, kan jeg bekrefte at vi for så vidt trekker inn både Grønland og Færøyene. Når det gjelder Færøyene, oppstår den spesielle komplikasjon at de i prinsippet ikke er medlem av EF. Men vi har klart gitt uttrykk for at hvis vi skal gi færøyingene noe nord for 62°, må det selvsagt være basert på et gjensidighetsforhold både når det gjelder fiske i færøyske farvann, og når det gjelder et visst rekefiske ved Grønlands kyster.

(SA) TOR HENRIKSEN: Det er en ting til som jeg gjerne vil ha avklart.

Statsråd Evensen nevnte at man i löpet av 3 - 4 år kunne tenke seg - iallfall i det forelöpige utspill - å trappe ned slik at gjensidighetsordningene blir mer likeverdige. Hvis jeg oppfattet statsråden riktig, regnet han også med å legge opp til overgangsordninger for de nasjoner som vi ikke har gjensidighetsinteresser hos.

Men når disse land skal miste sine rettigheter i den norske sone i löpet av 3 - 4 år, innen 1979-80, vil det ikke da være naturlig å legge opp til en likeverdigordning som iallfall ikke strekker seg lenger utover, for å få mer balanse i bytteforholdet? Innen utgangen av den perioden ser det iallfall for meg ut til at man skulle ha sjanse for å komme fram til likeverdige forhold.

ASBJÖRN SJÖTHUN: Det var et lite spörsmål om fisket nord for 62. breddegrad for de land som ikke er medtatt i de såkalte overgangsordninger for England, Vest-Tyskland og Frankrike som skal få fiske nord for 62. breddegrad. Mitt spörsmål er: Vil det kunne regnes med at det danske laksefisket som pågår nord for 62. breddegrad, blir stoppet uten noen overgangsordning?

STEINER KVALÖ: Mitt spörsmål gjaldt det samme som Sjöthun var inne på, så jeg frafaller.

THOR LISTAU: Jeg har to spörsmål. För det förste har jeg ikke fått det riktig klart for meg om det er slik at man skal forhandle med EF-kommisjonen og så inngå avtale med de enkelte land, eller om man skal inngå avtaler med EF hvor de enkelte land er nevnt.

Det andre spörsmålet gjelder avtalen med Sovjet. Jeg var dessverre ikke til stede da man fikk orientering om den saken på det forrige mötet. Jeg vil spörre: Hva har man tenkt å gjöre med begrensning mot öst i Barentshavet dersom man ikke får til en avtale etter midtlinjeprinsippet når det gjelder deling av sokkelen i Barentshavet?

(SA) HAVRETTSMINISTER JENS EVENSEN: Når det gjelder representanten Henriksens spörsmål, kan jeg svare at det vi tilsikter med disse avtrappings- og utfasingsordningene, er at vi for så vidt skal begynne med kvotereduksjoner med en gang i den utstrekning det er mulig, og at de så avtrappes i löpet av 3 - 4 år. Da håper vi at det vil bli en betydelig likeverdighet med disse EF-land.

Når det gjelder Polen og Öst-Tyskland, kan det da bli fullstendig utfasing.

Jeg vil imidlertid her nevne én ting som jeg kanskje burde ha nevnt tidligere, som jeg for övrig har vært inne på i denne ærede komite ved tidligere anledninger, at i dette prinsipp med 200 mils ökonomiske soner ligger det at kyststatene for så vidt har en forpliktelse til å gi adgang til fiske av såkalt overskuddsfisk, og vi har nå og vil kanskje i fremtiden også når vi bygger opp ressursene, fortsatt ha et visst overskudd av enkelte fiskearter, f.eks. av uer og muligens av hyse. Jeg bare nevner disse eksempler slik at vi ikke uten videre med den ökonomiske sone baserer oss utelukkende på prinsippet om total gjensidighet på grunn av de bestemmelser som her kommer til å bli folkerettens hovedbestemmelser. Men det er klart at i forhandlingene med EF kommer vi til å tilsikte likeverdighet i störst mulig utstrekning.

Jeg vil også her nevne at Regjeringen föler at den nok har et betydelig ansvar for å forsöke å finne også rimelige lösninger, slik at det ikke blir en total forvridning som kan tilspisse situasjoner. Det også taler for at vi vil forsöke å håndheve disse bestemmelsene i nöye overensstemmelse med den konvensjon om ökonomiske soner som avtegner seg.

Når det gjelder representanten Sjöthuns spörsmål, vil vi etter beste evne få igjennom dette med et totalforbud mot laksefiske både i området nord for 62. breddegrad og kanskje også utenfor 200 mils sonen så snart som mulig.

Til representanten Listau kan jeg nevne, noe jeg ikke gjorde tidligere dessverre, at det er vel ikke bare EF som skal forhandle. Om EF kommer til å undertegne avtalen helt på egen hånd eller om den kommer til å tiltres av medlemslandene, vet vi ikke ennå. Vi har ikke kommet så langt, men det er ganske klart at EF også kommer til å undertegne denne avtalen.

Når det gjelder avgrensningen i Barentshavet, er forholdet det at vi altså her har et område som i vest begrenses av det russiske kravet om en sektorlinje og i

(SA) öst begrenses av det norske krav om en midtlinje. Hvis man nå i de kommende forhandlinger om kontinentalsokkeldeling skulle komme fram til en endelig lösning, er det ikke noe problem. Det kan vel tenkes det er noe optimistisk - det får tiden vise - men skulle man ikke komme fram til noen endelig lösning, har jeg etter våre forhandlinger i Moskva for tre ukers tid siden likevel en fölelse av at det var en vilje også på sovjetisk side til å finne fram til i hvert fall midlertidige fiskeriordninger i dette området. Jeg synes det tyder på at Sovjetunionen selv er i ferd med å arbeide med 200 mils lovgivning, og da vil vel en lösning her være naturlig på midlertidig basis. Noe mer er det ikke mulig å si.

For å supplere det bildet som ble tegnet tidligere når det gjelder Portugal og Spania, kan jeg nevne at Regjeringen har akseptert at man også skal ha visse forhandinger med disse to land. Hva slags ordning vi der kommer fram til, er ikke godt å si nå, men det lengste vi eventuelt vil strekke oss til, er å gi meget begrenset adgang over et kortere tidsrom i den ytre sone mellom 50 og 200 mil.

La meg for övrig si at i alle forhandlinger er det alltid meget farlig og vanskelig å nevne tidsrom. Slik også her. Det er ikke uten videre gitt at vi i disse forhandlingene med EF kan greie å få 3 års- og 4-årsperioder for avtrapping for de to medlemsstater Frankrike og Vest-Tyskland, men vi skal selvsagt gjöre vårt ytterste for å fastholde dette standpunkt.

FORMANNEN: Kan vi så sette punktum for fellesmötet mellom den utvidede utenrikskomite og fiskerikomiteen? - Ingen innvendinger er kommet mot det.

Da vil jeg be om at medlemmene av den utvidede utenrikskomite blir her et öyeblikk til for å motta en kort orientering av utenriksministeren.

Fellesmötet hevet kl. 15.50.

Fortsatt möte i den utvidede utenrikskomite til behandling av

Sak nr. 2.

Norsk våpeneksport til Portugal.

(SA) UTENRIKSMINISTER KNUT FRYDENLUND: Saken gjelder regler for norsk våpeneksport, og jeg skal være meget kort.

I sin tid la Regjeringen fram for den utvidede utenrikskomite en liste over land som det skulle være adgang til å eksportere våpen til. På denne listen var Portugal dengang utelatt. Nå har Kongsberg Våpenfabrikk og andre fabrikker tatt opp spörsmålet - ikke som en konkret sak som de har gående, men rent generelt - om dette fortsatt skal være situasjonen. Regjeringen vil i den forbindelse foreslå at Portugal inkluderes i denne listen over land som det er tillatt å levere våpen til.

Jeg nevner dette her fordi det under behandlingen for halvannet år siden ble bestemt at dersom nye land skulle inkluderes i listen, skulle dette legges fram for denne komite.

FORMANNEN: Noen merknad? Så er ikke fremkommet.

Vi takker også for denne redegjörelsen og hever mötet.

Mötet hevet kl. 15.55.